

TEMA 1: GRUNDSKOLE

Denne artikel er en del af en serie skabt i et samarbejde mellem Center for Boligsocial Udvikling (CFBU) og KL. Artikelserien formidler cases fra den kommunale verden med det formål at inspirere til, hvordan det boligsociale arbejde i helhedsplanerne kan understøtte den kommunale kernerdrift.

“ Den største opgave er at få lavet et netværk og skabt kontakterne. Indgangen til det er de møder, der bliver afholdt i helhedsplanens regi, hvor lederne også deltager. Vi tager bordet rundt og fortæller, hvad vi har af projekter.

SAMARBEJDE MELLEM BOLIGSOCIALE HELHEDSPLEANER OG FOLKESKOLER: “VI KAN NOGET SAMMEN, SOM GIVER EN MERVÆRDI”

Når folkeskoler og boligsociale helhedsplaner arbejder sammen, opstår der nye muligheder for at understøtte den kommunale kernerdrift. Mød her to skoleledere fra henholdsvis Tingbjerg Skole i Brønshøj og Herningvej Skole i Aalborg, som er lykkedes med at skabe gode resultater gennem et samarbejde med den lokale boligsociale helhedsplan.

“ Vi er heldige at være skole i en bydel, hvor man har en boligsocial helhedsplan. Den arbejder – på en meget loyal og troværdig måde – for at gøre skolen så attraktiv og god som overhovedet muligt.”

Sådan lyder det fra Marco Damgaard, der er skoleleder på Tingbjerg Skole. Skolen har gennem en årrække arbejdet tæt sammen med den lokale boligsociale helhedsplan om aktiviteter rettet mod områdets børn og unge. En fælles indsats, som har været af afgørende betydning for de seneste års positive udvikling på skolen.

Tallene taler for sig selv: Kun 62,8 procent af eleverne på Tingbjerg Skole fortsatte i 2016/2017 på en ungdomsuddannelse efter 9. klasse. I 2020/2021 var andelen steget til 97 procent, som er højere end landsgennemsnittet på 85,9 procent.¹

Gevinsterne ved en styrket synergi mellem folkeskoler og helhedsplaner aftegner sig ligeledes i statistikkerne på landsplan. Folkeskoleelever i udsatte boligområder klarer sig ofte fagligt og socialt dårligere end elever i resten af landet, men skoler med en majoritet af elever fra helhedsplansområder ser en positiv fremgang i elevernes faglige niveau. Andelen af 9. klasseelever, der består dansk og matematik, er steget fra under 70 procent til over 85 procent på 10 år.²

BANER NYE VEJE

En af de store gevinster ved samarbejdet er ifølge Marco Damgaard, at den boligsociale helhedsplan bidrager med

både kompetencer, tid og ressourcer, som skaber helt nye muligheder:

“ Helhedsplanen har nogle muskler, som det kommunale ikke har. Derfor kan vi lave flere alternative og nytænkende aktiviteter,” siger han.

Som eksempel fremhæver Marco Damgaard det fælles makkerlæringsprojekt, hvor helhedsplanen ansætter unge fra lokalområdet til at læsetræne med indskolingselever. Indsatsen styrker ikke blot de yngre børns læseudvikling, men træner også de unges sociale kompetencer og giver dem værdifulde erfaringer med at have et fritidsjob. På den måde understøtter aktiviteten skolens ambition om at fremme de unges ansvarsfølelse og dannelse.

Samarbejdet med helhedsplanen giver også mulighed for at skabe alternativer til skolens ordinære undervisningsforløb, hvor praktiske aktiviteter ude i boligområdet er omdrejningspunkt for undervisningen. Det kunne eksempelvis være at bygge borde-bænke-sæt til bydelen eller at lave æblemost i helhedsplanens eget møsteri.

Det styrker grundlaget for de unges videre færd på ungdomsuddannelserne. Samtidig åbner det skolen op mod det omkringliggende samfund, fortæller Marco Damgaard:

“ Vores projekter, som får det mere praksisfaglige med ind i undervisningen, giver nogle af vores elever plads til ikke kun at sidde på skolebænken, men også at lave andre håndværksmæssige aktiviteter. Det hjælper lokalmiljøet, og de unge lærer at tage del i samfundet.”

DEN ÅBNE SKOLE

I den anden ende af landet på Herningvej Skole i Aalborg står ambitionen om at åbne skolen op mod lokalområdet også højt på dagsordenen.

Her har skolens 7. årgangs lærerteam iværksat det nye læringskoncept CrossLearn, som har til formål at bygge bro mellem virksomheder og folkeskolen gennem læringsbesøg. Den boligsociale indsats 'Center for Samskabelse', som er et led i den lokale helhedsplan i Aalborg Øst, har spillet en vigtig rolle i realiseringen af projektet sammen

med de lokale samarbejdspartnere ErhvervsNetværk 9220, virksomhederne Arkil og Artelia og MentorGESTUS.

Jette Hansen, der er skoleleder på Herningvej Skole, fortæller:

“ Vi arbejder for at give eleverne et bedre indblik i livet uden for skolen, så skolen ikke bliver en isoleret del af hverdagen. Det er en succes for de elever, der har svært ved at se sig selv i det, skolen står for. Der er behov for dem på den anden side.”

Ved at koble det lokale erhvervsliv med skole- og uddannelsesområdet retter indsatsen en særlig opmærksomhed på at facilitere platforme for nye samarbejder, der udvikler og styrker det lokale erhvervsliv som en ressource i bydelens løft af børn og unge i forhold til uddannelse og arbejdsliv. På den måde er CrossLearns fokus på praksisnær undervisning og uddannelsesvejledning sammenfaldende med skolens egne ambitioner om at åbne skolen op mod lokalsamfundet:

“ Vi tager konceptet 'den åbne skole', som er en del af folkeskolereformen, meget alvorligt. Det har helhedsplanen været med til at understøtte. Med samarbejdet opstår mere tid og flere ressourcer, så vi kan tænke i mere kreative baner,” siger Jette Hansen.

VINKLER PÅ VELLYKKET SAMARBEJDE

De to skoleledere peger begge på det at skabe et rum for dialog og koordinering mellem parterne som den vigtigste grundsten i det gode samarbejde. Den største udfordring er nemlig, hvis de lukker sig om sig selv, og deres projekter ikke taler sammen. Jette Hansen fortæller:

“ Den største opgave er at få lavet et netværk og skabt kontakterne. Indgangen til det er de møder, der bliver afholdt i helhedsplanens regi, hvor lederne også deltager. Vi tager bordet rundt og fortæller, hvad vi har af projekter.”

Rolle- og ansvarsfordelingen mellem parterne er desuden vigtig at have for øje. Marco Damgaard fortæller:

“ Vi har en god veksling i, hvem der har den koordinerende, udførende, understøttende og rekrutterende rolle. I vores læsemakkerprojekt er det blandt andet

helhedsplanen, der er med til at rekruttere de unge, der skal have lommepege, men det er os, der rekrutterer børn med læsevanskeligheder,” fortæller Marco Damgaard og uddyber, at det dog helt overordnet fungerer bedst, når helhedsplanen påtager sig en mere understøttende rolle:

Vi har en primær opgave i, at alle børn skal have mulighed for et godt liv og en god uddannelse, og det understøtter de. De går ikke ind og stjæler den dagsorden, men bakker op om den.”

Marco Damgaard peger endvidere på ledelsens indstilling som afgørende. Det gode samarbejde begynder med, at de to øverste ledere i henholdsvis helhedsplanen og de etablerede institutioner har en velvilje over for samarbejdet. Han er ikke i tvivl om de berigende effekter, hvis det lykkes:

“ Vi kan noget sammen, som giver en merværdi.”

Læs mere om boligsociale indsatser der understøtter folkeskolen her:

"Kreative læringsforløb for børn og unge" og "Læsemakker" i CFBU, 2023: Inspirations- og videnskatalog – viden om boligsociale aktiviteter støttet af landsbyggefondens.

Johansen & Følner, 2019: Makkerlæsning for udsatte og fagligt udfordrede børn – en metodebeskrivelse til kommuner og skoler. Udarbejdet af Als research for Socialstyrelsen. Als research.

Følner et al., 2017: Effekt- og procesevaluering af Mind your Own Business 2014-2017 – Slutrapport. Als research.

EVA, 2020: Elevernes udbytte af valgfaget Iværksætterunge. Erfaringer fra forsøg med nyt valgfag i udsatte boligområder. EVA – Danmarks Evalueringsinstitut.

¹Fagbladet Boligen, 17. januar 2023

²BL-analyse, 10. maj 2023